

**Sosiaalisen luototuksen myöntämisperusteet
Pohjois-Savon hyvinvointialueella 1.1.2023 alkaen**

Sisällysluettelo

1 Sosiaalisen luotonuksen tarkoitus ja käyttö	3
2 Esteet sosiaalisen luotonuksen myöntämiselle	3
3 Hakemusmenettely	4
4 Sosiaalisen luoton määrä ja korko	4
5 Sosiaalisen luotonuksen myöntäminen ja takaisinmaksu	4
6 Asiakkaiden ohjaus sosiaalisen luoton pääoman tilapäisesti loppuessa	5

Sosiaalinen luototus on sosiaalihuoltoon kuuluvaa luotonantoa, jonka tarkoituksena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää henkilön ja perheen itsenäistä suoriutumista (Laki sosiaalisesta luototuksesta 20.12.2002 1§). Laki sosiaalisesta luototuksesta tuli voimaan 1.1.2003. Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa sosiaalisen luototuksen lainsäädännön kehittämisestä ja valmistelusta. Luototuksen käyttöönotto on vapaaehtoista, asiakkaalla ei ole subjektiivista oikeutta luottoon.

Sosiaalisesta luototuksesta säädetään laissa sosiaalisesta luototuksesta 1133/2002. Lisäksi sosiaalisesta luototuksesta on maininta seuraavissa laeissa: Laki toimeentulotuesta 1412/1997, Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301, Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000.

1 Sosiaalisen luototuksen tarkoitus ja käyttö

Sosiaalisen luototuksen tarkoituksena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää henkilön itsenäistä suoriutumista. Sosiaalista luototusta voidaan myöntää henkilölle, jolla ei ole pienituloisuutensa tai vähävaraisuutensa vuoksi mahdollista saada kohtuuehtoista luottoa muulla tavoin, mutta jolla kuitenkin on kyky suoriutua luoton takaisinmaksusta. Sosiaalista luototusta käytetään suunnitelmallisen sosiaalityön työvälineenä, jolloin luoton hakemisen ja takaisinmaksuajan kuluessa voidaan antaa neuvontaa ja ohjausta taloudellisten asioiden hoitamisesta sekä auttaa asiakkaan muiden elämänhallintaan liittyvien haasteiden ratkaisemisessa. Sosiaalisen luototuksen avulla yksilön ja perheen on mahdollista tasapainottaa ja korjata talouttaan. Luototuksen avulla voidaan ehkäistä ja korjata ensisijaisesti taloudellista syrjäytymistä sekä taloudellisiin ongelmiin liittyviä sosiaalisia ja terveydellisiä ongelmia. Sosiaalityöntekijät arvioivat luototuksen mahdollisuuksia asiakasprosessin aikana ja käynnistävät tarvittaessa asiakkaan kanssa sosiaalisen luototuksen hakemisen. Ennen sosiaalisen luototuksen saannin edellytysten arviointia tarkistetaan mahdollisuus saada toimeentulotukea (perus-, täydentävä- ja ehkäisevä toimeentulotuki). Luoton myöntäminen perustuu asiakaskohtaiseen harkintaan ja asiakkaan maksukykyyn, asiakkaalla ei ole subjektiivista oikeutta luottoon.

Sosiaalista luototusta voidaan käyttää mm. pitkäaikaistyöttömien kuntoutumiseen, työllistymiseen tai koulutukseen liittyvänä aktivoivana työmenetelmänä ja luottoa voidaan myöntää esimerkiksi henkilön talouden hallintaan saattamiseen, ulosotossa olevien saatavien maksamiseen tai velkakierteen katkaisemiseen.

2 Esteet sosiaalisen luototuksen myöntämiselle

Sosiaalista luototusta ei pääsääntöisesti myönnetä, mikäli asiakkaan laskennallinen maksuvara ei riitä luoton takaisinmaksuun. Tilanteessa, jossa asiakas on hoitanut velkojaan ja velkaantuminen on pysähtynyt, voidaan luoton myöntämisestä harkita myös henkilöille, jotka ovat

toimeentulotuen saajina. Näissä tilanteissa sosiaalisen luototuksen avulla voidaan saada kuukausittaisia maksueriä pienennettyä.

Sosiaalista luototusta ei myönnetä, mikäli asiakkaalla on realisoitavaa varallisuutta, asiakkaalla on maksuvaraa hankkia kohtuuehtoinen luotto normaaleilta luottomarkkinoilta tai hän voikohtuullisessa ajassa säästää tarvitsemansa luoton määrän. Pääsääntöisesti luototusta ei myönnetä myöskään yritystoimintaan, eikä henkilölle, jolla on voimassa oleva yksityishenkilön velkajärjestelyn maksuohjelma. Luottoa ei myönnetä, jos on perusteltua syytä olettaa, että maksuvarastaan huolimatta asiakas ei tulisi suoriutumaan luoton takaisinmaksusta tai jos asiakkaalle jäisi luoton myöntämisestä huolimatta järjestelemättömiä velkoja tai luottoja. Luottoa ei myönnetä, mikäli asiakas ei suostu ottamaan itselleen vapaaehtoista maksuhäiriömerkintää. Luottoa ei myönnetä, mikäli asiakas ei suostu sulkemaan mahdollisia luottotilejä ja/tai luottokortteja.

3 Hakemusmenettely

Sosiaalista luototusta haetaan hakemuslomakkeella. Asiakas hankkii tarvittavat liitteet. Hakemuksessaan asiakkaan on selvitettävä luoton kohde ja arvioitava, kuinka luotto auttaa asiakkaan talouden hallintaa ja itsenäistä selviytymistä.

4 Sosiaalisen luoton määrä ja korko

Sosiaalisen luototuksen määrä on enintään 8 000 €. Luoton määrästä päätettäessä arvioidaan asiakkaan kyky maksaa luotto takaisin. Luotosta peritään 12 kuukauden EURIBOR-viitekorko ilman asiakaskohtaista marginaalia. Korko peritään kuukausierien yhteydessä laskettuna eräpäivänä jäljellä olevan lainapääoman mukaan. Koron tarkistus tapahtuu 12 kuukauden välein, alkaen luoton nostamispäivästä. Sosiaalisesta luotosta perittävä korko voi olla enintään korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko. Sosiaalisesta luotosta ei peritä toimitusmaksua eikä järjestelymaksua.

5 Sosiaalisen luototuksen myöntäminen ja takaisinmaksu

Sosiaalityöntekijät valmistelevat asian ja tekevät päätökset sosiaalisen luototuksenmyöntämisestä. Sosiaalisen luoton takaisinmaksuehdot sovitaan luoton saajan kanssa hänen todellisenmaksukykyensä mukaan. Luoton takaisinmaksuaika on enimmillään seitsemän (7) vuotta. Luoton takaisinmaksusta tehdään kirjallinen sopimus, jossa sovitaan takaisinmaksuehdoista.

Takaisinmaksun aikana luoton saaja voi hakea muutosta takaisinmaksuehtoihin, jos hänen taloudellisessa tilanteessaan tapahtuu muutoksia. Tarvittaessa voidaan asiakkaan taloudellinen tilanne huomioon ottaen myöntää vapaakuukausia luoton takaisinmaksuun.

Luoton takaisinmaksun hoitamatta jättäminen ilman syytä johtaa aina perintään. Perinnässä noudatetaan hyvää perintätapaa, laskutus- ja perintäohjeita sekä voimassa olevaa lainsäädäntöä. Sosiaalityöntekijät pyrkivät sosiaalityön keinoin selvittämään yhdessä asiakkaan kanssa maksuhäiriöiden syyt ja keinot tilanteen korjaamiseksi. Pohjois-Savon hyvinvointialueella on oikeus irtisanoa luotto, jos velallinen rikkoo sosiaalisen luoton ehtoja tai laiminlyö luoton takaisinmaksun (Laki sosiaalisesta luototuksesta 8 §).

6 Asiakkaiden ohjaus sosiaalisen luoton pääoman tilapäisesti loppuessa

Sosiaalisen luoton pääoman tilapäisesti loppuessa, asiakkaita ohjataan muiden tukimuotojen ja palvelujen pariin (ehkäisevä toimeentulotuki, velkajärjestely yms.).